

Goedgekeurd door de Algemene Ledenvergadering 27 maart 2017

JAARVERSLAG 2016

Het jaarverslag van de vereniging Koninklijk Haarlems Mannenkoor Zang en Vriendschap wordt door het bestuur ter bespreking aangeboden aan de Algemene ledenvergadering op 27 maart 2017. Het bevat onder meer de “rekening en verantwoording over het financiële beleid” als bedoeld in artikel 12 van de statuten. Ook is in het verslag aandacht besteed aan de gang van zaken rond Gebouw Zang en Vriendschap en zijn verslagen van de verschillende commissies opgenomen.

Inhoudsopgave

Deel I Jaaroverzicht	2
Deel II Financieel (Koor)	
• A. Balans	5
• B. Resultatenrekening	6
Deel III Jaarverslagen commissies	
• A. Muziekcommissie	8
• B. PR-Commissie	10
• C. Activiteitencommissie	11
• D. Lief- en leedcommissie	11
• E. Reiscommissie	12
• F. Bouwcommissie	12
• G. Barcommissie	13
• Redactie Verenigingsmagazine	14
Deel IV Bijlagen	
• A. Uitgevoerde werken	15
• B. Ontwikkeling ledenbestand	16
• C. repetitiebezoek	16
• D. Zaalverhuur	16

I JAAROVERZICHT

Continuïteit

In de vereniging is in het afgelopen jaar ruim aandacht besteed aan de vergrijzing. Begin 2016 bedroeg de gemiddelde leeftijd van de zangers 69,5 , terwijl dat tien jaar daarvoor nog geen 63 was. Gevoegd bij de geringe spontane aanwas is toen vastgesteld dat er een duidelijke aanpak nodig is om de continuïteit van het koor te garanderen.

In een speciaal daaraan gewijde ledenvergadering is de volgende lijn uitgezet:

Inspelen op zangersbehoeften: Wij gaan mogelijkheden bieden aan voor zangers om zich tijdelijk bij ons aan te sluiten zonder binding als lid. Bijvoorbeeld alleen meedoen met een bepaald concert. Verder zullen de koorleden ook vaker de vraag krijgen of ze al of niet aan bijzondere of extra zangactiviteiten willen meedoen.

Aantrekkelijk voor publiek en voor nieuwe zangers

Een aantrekkelijk repertoire voor publiek en voor potentiële zangers moet er voor zorgen dat niet alleen het koor, maar ook het publiek "ververst". Voor de zangers moet meedoen laagdrempelig gebeuren door goede opvang en begeleiding en scholing.

Samenwerking met anderen, leveren van kwaliteit en een goede promotie van en door het koor maken zijn ook elementen van de aanpak.

Deze aanpak wordt in het zangseizoen 2016/2017 in de eerste plaats ingezet bij het eerstvolgende grote concert: het Moederdagconcert op 14 mei 2017.

Daarna zal worden geëvalueerd of we op de goede weg zijn. In het 2016 heeft de aanpak in ieder geval al een twaalfstal nieuwe zangers opgeleverd, waarvan er al twee inmiddels al lid zijn geworden van de vereniging.

Optredens

Het koor heeft traditiegetrouw bijgedragen aan de Dodenherdenking in de Grote of St. Bavokerk. Daarnaast heeft het koor gezongen tijdens de uitvaartplechtigheid van de vier dit jaar overleden koorgenoten. Ook heeft het koor op commerciële basis gezongen bij het afscheid van een bestuursvoorzitter.

- Kaleidoscoop

Het muzikale jaar begon met een staartje van het Jubileumjaar 2015. Met de derde aflevering van de Kaleidoscoop op 15 januari werd in de zaal het intensieve en feestelijke jaar succesvol afgesloten.

- Langs Herenwegen

Het muzikale thema voor het jaar was "Langs Herenwegen": het idee was zes optredens op verschillende locaties en met verschillende begeleiders met een repertoire dat voor die ruimtes geschikt was. Het werden uiteindelijk vier optredens, waarvan één met een andere begeleider dan Gerrie Meijers. Het koor heeft in achtereenvolgens gezongen in de Adventskerk in Alphen aan den Rijn, de Remonstrantse Kerk in Haarlem, de Katedrale Basiliek Sint Bavo in Haarlem en tenslotte de Basiliek van de HH Agatha en Barbara in Oudenbosch. Optredens die waren voorzien in Amersfoort, Bussum en Antwerpen konden om diverse redenen, buiten het koor gelegen, niet doorgaan.

Het koor heeft tijdens de vier uitvoeringen naar behoren gepresteerd. De serie heeft deels aan zijn doelstellingen beantwoord, maar het werd wel betreurd dat er soms slechts een gering aantal toehoorders was en dat ook het aantal deelnemende koorleden wat tegenviel..

- Afscheid burgemeester Schneiders

Op 1 september nam Bernt Schneiders afscheid van bestuurlijk Haarlem en later die dag van de burgerij. Bij beide gelegenheden heeft het koor van zich laten horen, hetgeen door Onze erevoorzitter en de andere aanwezigen zeer werd gewaardeerd.

Personalia

Het koor heeft dit jaar vier leden verloren door hun overlijden.

Op 30 mei is ons erelid Frans Borst heengegaan. Op 86-jarige leeftijd overleed hij, een dag nadat een aantal zangers nog aan zijn ziekbed heeft gezongen. Frans zou dit jaar 65 lid zijn geweest. Met Frans Borst verliest het koor één van de meest markante en betrokken leden uit zijn geschiedenis.

Korte tijd later overleed Jos van Moorten, nog geen jaar na zijn pensionering. In december 2015 zong hij als eerste tenor nog mee tijdens de eerste aflevering van de Kaleidoscoop; zijn ziekte werd hem een half jaar later fataal. Jos was bijna 19 jaar lid.

In het zomerreces overleed Jan Kivit. Hij werd 89. Jan heeft tot een paar maanden vóór zijn overlijden nog meegezongen als bariton en heeft daarmee 30 jaar zingen bij Zang en Vriendschap vol gemaakt.

Vlak voor kerst overleed geheel onverwacht op 73-jarige leeftijd de bariton Martin Schipper, die dezelfde week nog hard aan het werk was voor de vereniging, die hij 19 jaar heeft gediend.

Feestelijke gebeurtenissen waren er ook. Mees Hilferink vierde zijn 40-jarige jubileum. In 2016 waren Cor de Groot en Aart van Zoest 25 jaar lid "van de club".

Leden

Het aantal zingende leden is per 1 januari 2017 drie lager dan eind 2015. Tegenover drie sterfgevallen en vier opzeggingen (o.a. verhuizing en drukke werkzaamheden) stonden drie nieuwe leden en één niet-zingend lid die ruimte in zijn agenda had gevonden om weer mee te zingen. De gemiddelde leeftijd van de zangers is gelijk gebleven en staat nu op 69,5.

Repetities

Het percentage deelname aan de repetities is dit jaar iets verder teruggelopen: van 80% naar 79%. Dat is met name veroorzaakt door een groter aantal ziektemeldingen. Het cijfer wordt sterk beïnvloed door een aantal langdurig zieken. Er waren dit jaar geen zangers die alle repetities hebben bijgewoond. Vier zangers misten slechts één repetities: Leo Jongasma, Fedde Reeskamp, Wil Tremonti en John van Wonderen.

Dirigent en begeleiding

Het koor stond dit hele jaar weer onder de enthousiaste directie van Arno Vree, die alle concerten heeft gedirigeerd, met uitzondering van een drietal uitvaartdiensten waarin het koor heeft gezongen. Waar begeleiding nodig was, heeft het koor, op de eerste aflevering van Langs Herenwegen na, van de muzikale diensten van Gerrie Meijers gebruik kunnen maken.

Verenigingsleven

Er is ook dit jaar weer veel werk besteed aan traditionele verenigingsactiviteiten, zoals de Nieuwjaarsreceptie, Oudjaarsavond, de fietspuzzeltocht en de Rommelmarkt en hebben leden sportief geacteerd op de tennisbaan en op het groene laken. Bij Dick Kreuger thuis was het Kerst-Uit.

Ook dit jaar is er daarnaast veel aandacht gegeven aan "lief en leed". De wekelijkse collecte en de "loterij van Piet" brachten maar liefst € 1275 in de "lief- en leedpot".

Vrienden van Zang en Vriendschap

Het aantal vrienden is bedroeg eind 2015 waren er 130 vrienden (vorig jaar 123), waarvan 12 bedrijfsvrienden (vorig jaar 10).

PR en communicatie

In het Haarlems Dagblad en de regionale huis- en aanhuisbladen is weer flink wat aandacht aan Zang en Vriendschap gegeven. Voor onze Langs Herenwegen-concerten in Haarlem, voor onze bijdrage aan het afscheid van Bernt Schneiders als burgemeester van Haarlem en voor onze oproep voor projectzangers van het Moederdagconcert. Ook publiceerde het Haarlems Dagblad een stukje naar aanleiding van het overlijden van Frans Borst.

Facebook speelt een steeds grotere rol; het aantal directe gebruikers van onze Facebookpagina is gestegen van 200 naar 260.

Het Verenigingsmagazine is dit keer, zoals de bedoeling is, vier keer verschenen in een oplage van 250.

Het interne Nieuwsbulletin is, digitaal en op papier, in 2016 19 keer uitgebracht. Sinds medio 2015 wordt aan de ‘digitale’ zangers een concertagenda gestuurd met informatie over concerten en evenementen in ons gebouw en in Haarlem e.o. De “concertmailing” verschijnt onregelmatig; in 2016 is dat zeven keer gebeurd.

Financieel

- Koor

De financiële positie van ons koor is in 2016 gestabiliseerd. Er is een positief resultaat geboekt, mede door incidentele meevallers zoals het positieve resultaat van ons optreden in Den Haag. De financiële scharrelruimte blijft beperkt. Het financieel beheer blijft erop gericht meer ‘financieel vet’ op de botten te krijgen. Dit om de concerten die wij willen ook financieel aan te kunnen en substantiële tegenvaller(s) op te kunnen vangen. Hierbij is het van groot belang ons ambitieniveau aan te doen sluiten op onze (financiële) mogelijkheden.

De vereniging Rots in Zee is in 2016 verzelfstandigd en, zoals afgesproken, is er een ledenfonds in het leven geroepen. Het ledenfonds is primair, maar niet uitsluitend, bedoeld om onze buitenlandse concertreis financieel te ondersteunen.

- Gebouw

De financiële positie van Het Gebouw is verbeterd. De inkomsten uit verhuur en bardiensten stemmen tot tevredenheid. Hoewel we streven naar een volledig planmatig onderhoud worden we geconfronteerd met onvoorziene situaties zoals de asbestsanering en het herstel van de afvoer van de toiletten. Dit is niet te voorkomen omdat zaken, meestal op een zeer ongelegen moment, stuk gaan.

Ons bezwaarschrift tegen de gemeentelijke heffingen heeft geresulteerd in een substantiële teruggaaf over meerdere jaren en aanzienlijk lagere heffing voor de komende jaren. Ook dit draagt bij aan het positieve resultaat.

- Algemeen

De keuze om te werken met het pakket e-boekhouden, de toegang van portefeuillehouders tot de financiële informatie en de bereidheid van mevrouw Thea van Opzeeland de boekhouding te voeren en de bijdrage van Cees Marchand bij de verantwoording van de omzetbelasting bij Het Gebouw vergemakkelijken het financieel beheer van Koor en Gebouw, zowel voor het reguliere beheer als voor het beheer van projecten.

Bestuur

De samenstelling van het bestuur is in 2016 niet veranderd. De leden zijn Rick van der Burg, Arend Bultman, Dick Freling, Jan Koet, Bert Koopman (voorzitter), René Vestering en Wil Tremonti.

Het leden van het bestuur van het koor zijn automatisch lid van de vereniging Het Gebouw Zang en Vriendschap. Het bestuur van de vereniging “gebouw” werd ook in 2016 gevormd door het dagelijks bestuur van de vereniging “koor” bestaande uit de voorzitter, de penningmeester (Arend Bultman) en de secretaris (Jan Koet).

Het bestuur is bijna elke maand bijeen geweest. In deze vergaderingen werden zowel de koor- als de gebouwsaken besproken. In bijeenkomsten van het dagelijks bestuur werden deze vergaderingen voorbereid.

II FINANCIËEL (KOOR)

A. BALANS

Omschrijving	Activa 2016	Activa 2015	Passiva 2016	Passiva 2015
RC Koor				366,26
Vrijval waarborgsommen				129,00
Concertkleding	2.050,15	3.911,61		
Kapitaal			12.719,69	17.640,74
Reserve inventaris en inrichting	1,00	1,00		
ING Bank NL55INGB0000153066	1.615,96	470,85		
Robeco bank deposito	2.829,43	2.783,47		
Zakelijke betaalrekening deposito	16.722,36	10.434,37		
Vooruitontvangen bedragen			2.020,50	561,00
Vooruibetaalde bedragen	1.292,88	150,00		
Nog te ontvangen bedragen		197,13		
Nog te betalen bedragen			724,14	1.392,82
Crediteuren			125,54	
Ledenfonds			1.252,00	
Rots in Zee			0	2.391,25
Lief en Leedfonds		119,74		
Vrienden Zang en Vriendschap			7.669,91	3.074,91
Reserveringen bijzondere Concerten				4.438,22
Voorraad goederen		2.523,06	0	
Saldo		9.402,97		
Totaal	24511,78	29994,20	24511,78	29994,20

Toelichting 2016

1. De voorraad goederen is in 2016 een keer afgeschreven. De opbrengstwaarde is uitermate klein.
2. Zoals afgesproken is een apart ledenfonds in het leven geroepen.
3. De vereniging Rots in Zee is verzelfstandigd.

B. RESULTATENREKENING

BATEN	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2016	2016	2015
Activiteiten	520,66	1.000	646,00
Advertenties	360,00	450	352,00
Bijdrage Vrienden Verg. blad	800,00	708	800,00
Bijzondere baten	2.976,65	0	2.482,00
Concerten	5.111,15	400	-
Contributies	16.077,12	15.500	13.994,00
Donaties	-	200	213,00
Micha Hamel	-	0	238,00
Subsidies	2.120,13	1000	1.604,00
Lief en Leed	-	1000	
Rente	69,82	100	321,00
Vomar	-	90	22,00
Vrijval waarborgsommen	-	0	-
Fondsenwerving	-	4.000	-
Kwaliteitsimpuls Vrienden	-	1.600	-
	28.035,53	26.048,00	20.672,00

LASTEN	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2016	2016	2015
Abonnementen/contributies		1100	1.094,00
Administratiekosten	355,61	50	139,00
Afschrijving Concertkleding	-	0	-
Bankkosten	216,04	260	224,00
Concerten	4.532,43	4.020	2.464,00
Drukwerk	457,49	200	83,00
Zaalhuur	2.957,00	3.000	2.928,00
Micha Hamel	-	0	4.000,00
Muziekcie	1.463,08	2.500	789,00
Lief en leed	1.858,08	1.000	-
Overige algemene kosten	352,07	500	537,00
Public Relations incl website	52,55	800	1.754,00
Secretariaat	101,94	260	254,00
Representatiekosten	372,40	150	777,00
Verenigingsblad	2.734,15	2.124	2.553,00
Werk door derden	9.257,43	10.000	9.100,00
Resultaat	2.357,76	84,00	6.024,00-
	28.035,53	26.048,00	20.672,00

Toelichting baten en lasten 2016

Inkomsten:

Kwaliteitsimpuls vrienden

Er was in 2016 geen noodzaak gebruik te maken van deze middelen.

Bijzondere baten

De bijzondere baten
omvatten:

- * de bijdrage van Het gebouw voor de activiteiten van de barmedewerkers
- * een bijdrage uit de 'loterij van Piet'.

Concerten

De ontvangsten betreffen:

- * het Kaleidoscoopconcert van januari
- * het concert in Den Haag

Subsidies

We werden aangenaam verrast door de hoogte van de subsidie van de gemeente Haarlem.
Dit hadden we niet verwacht.

Uitgaven

Lief en leed

Deze post is hoger dan begroot omdat de kosten van het zingen bij de uitvaart van een van onze leden nu is opgenomen in deze post en niet meer in de post concerten.

III COMMISSIES

A. MUZIEKKOMMISSIE

1. Samenstelling van de commissie

Gedurende het verslagjaar heeft Almast Diedrich het voorzitterschap van de commissie neergelegd. Die functie is, in combinatie met het secretariaat, overgenomen door Wil Tremonti in zijn functie als muziekcommissaris. Daardoor ziet de muziekcommissie er op 31 december 2016 als volgt uit:

Wil Tremonti	namens het bestuur (voorzitter/secretaris en koormeester)
Arno Vree	in zijn functie als dirigent
Fedde Reeskamp	2 ^e tenor (notulist)
Huub Elzerman	2 ^e tenor
Gerard Bonke	bariton
Almast Diedrich	bas (tevens plaatsvervangend koormeester)

De commissie is dringend op zoek naar aanvulling. Leden met een brede muzikale belangstelling zijn van harte welkom als lid.

2. Werkzaamheden van de commissie

In het verslagjaar is de commissie zeven keer bijeen geweest: op 18 januari, 14 maart, 18 april, 9 mei, 20 juni, 19 september en 30 oktober. Daarnaast vonden er twee meer informele besprekingen plaats.

De commissie behandelde, in adviserende of besluitvormende zin, onder meer de navolgende onderwerpen:

- * presentieregelingen bij repetities
- * de notities van het bestuur i.v.m. de continuïteit van het koor.
- * aanpassingen in de thematiek van het jaarprogramma 2017.
- * de contouren van een meerjarenplan 2018-2020 in het licht van de nota continuïteit
- * het eigen functioneren.

In praktisch-organisatorische zin heeft de commissie zich intensief bezig gehouden met een twaalfstal uitvoeringen (zie onderstaand overzicht en het overzicht van de uitgevoerde werken).

Activiteiten die geheel, grotendeels of deels door leden van de muziekcommissie in dat verband zijn verricht:

- *Contacten opbouwen en onderhouden met organiserende instanties.
- *Zoeken naar meer mogelijkheden om het aantal optredens in de LHW cyclus te vermeerderen.
- *Het bepalen van de (volgorde van) de uit te voeren werken.
- *Engageren van invaldirigenten en begeleidende instrumentalisten.
- *Inspecteren en reserveren van de uitvoeringslocaties.
- *Het opstellen van de Wie,Wat,Waar voorafgaand aan iedere uitvoering (met dank aan het secretariaat).
- *Kopiëren, verspreiden, systematiseren, innemen en archiveren van bladmuziek (met dank aan de Bibliothecaris).
- *Het produceren van diverse vormen van studiemateriaal voor thuisstudie.

3. Uitvoeringen

Het koor heeft in 2016 een twaalfstal optredens verzorgd. Een overzicht van deze optredens met de datum, de locatie, de gelegenheid en de gezongen werken volgt hieronder.

Op 15 januari werd een reprise gegeven van de twee voorstellingen waarmee het vorige kalender- en jubileumjaar werd afgesloten onder de titel Kaleidoscoop 3. Het koor trad op in wisselende samenstelling en werd begeleid door Gerrie Meijers. Astrid Vrensen, sopraan, soleerde.

Op 4 februari traden we op in een van de zalen van het Kyocera stadion in Den Haag tijdens de afscheidsreceptie van de voorzitter van de Raad van Bestuur van "Jeugdformaat". Dit optreden was voor de heer Venus, zelf een actief koorzanger, een volkomen verrassing. De pianobegeleiding was in handen van Gerrie Meijers.

Op 2 april gaf het koor een eerste uitvoering in de reeks Langs Herenwegen (LHW); het jaarthema 2016. In de Adventskerk in Alphen a/d Rijn werd gezongen met begeleiding van de plaatselijke organist Simon Stelling die ook enkele solostukken ten gehore bracht. Ons optreden vond plaats in het kader van de cyclus Alphense Zomerorgelconcerten 2016.

4 mei werd traditiegetrouw deelgenomen aan de herdenking van de gevallen uit de Tweede Wereldoorlog. Zoals elk jaar weer in de Grote of St. Bavo kerk. Het koor werd begeleid door Gerrie Meijers op het orgel.

Het laatste weekeinde van mei stond geheel in het teken van LHW. Op zaterdagavond 28 mei zongen we ons programma in de Kathedrale Basiliek St. Bavo in Haarlem. De uitvoering bestond o.m. uit a capella werken en orgelsoli. Gerrie Meijers begeleidde ons tevens achtereenvolgens op twee verschillende orgels. Het concert maakte deel uit van de reeks Zaterdagmiddagconcerten rond het Willibrordusorgel.

Aansluitend verzorgde het koor op zondagmorgen 29 mei de muzikale omlijsting van een dienst in de Remonstrantse kerk te Haarlem. Ook hier weer begeleidde Gerrie Meijers (organiste van deze kerk) ons afwisselend op het orgel en de vleugel.

Op 3 juni gaf het koor, op verzoek van de familie, acte de présence tijdens de crematie van onze oudzanger en erelid Frans Borst. Onder leiding van inval- en ex-dirigent Piet Hulbos werd in het crematorium aan de Vergierderweg een aantal werken a capella uitgevoerd.

Kort daarop werden wij opnieuw geconfronteerd door een sterfgeval en gaf het koor, wederom op verzoek van de familie, op 14 juni acte de présence tijdens de crematie van een van onze tenoren Jos van Moorten die al geruime tijd ziek was. In Crematorium Westerveld zongen wij onder leiding van invaldirigent Annelies Smit met begeleiding van Gerrie Meijers op de vleugel.

Midden in de vakantieperiode werd ten derde male deelgenomen aan een uitvaartplechtigheid. Ditmaal op het vooraf uitgesproken eigen verzoek van bariton Jan Kivit die ook al enige tijd ziek was. In de St. Pancratiuskerk te Castricum werd op 13 augustus tijdens de uitvaartmis onder leiding van invaldirigent Anton Pauw a capella een aantal liturgische werken uitgevoerd.

Tijdens het officiële afscheid van onze erevoorzitter Bernt Schneiders op 1 september trad het koor achtereenvolgens in de kleine en de grote zaal van de Philharmonie op. Daarbij werd op de wijs van Beethoven's "Die Ehre Gottes aus der Natur" een toepasselijke tekst gezongen hetgeen door scheidende burgervader zeer werd gewaardeerd.

Op 20 november werd het jaarthema afgesloten met een uitvoering in de prachtige Basiliek van de HH Agatha en Barbara te Oudenbosch. Wederom begeleidde Gerrie Meijers ons afwisselend op het orgel en de vleugel.

In december werd het koor opgeschrikt door het geheel onverwacht overlijden van bariton Martin Schipper. De familie verzocht het koor om Martin naar zijn laatste rustplaats te begeleiden. Op 22 december dirigeerde Arno Vree tijdens de begrafenisplechtigheid op de Algemene Begraafplaats Bloemendaal een aantal a capella uitgevoerde werken.

B. PR-COMMISSIE

Werkzaamheden

De PR is in het verslagjaar actief geweest op een vijftal hoofdactiviteiten, te weten concerten/uitvoeringen, evenementen, inzet eigen media en vrienden.

Aan de volgende concerten/uitvoeringen is gewerkt:

- Langs Herenwegen, concerttour
- Dodenherdenking
- De voorbereidingen op het Moederdagconcert in 2017

De volgende evenementen kwamen aan de orde:

- 5 jaar dirigentschap Arno Vree
- 25 jaar lidmaatschap Cor de Groot
- 25 jaar lidmaatschap Gerard Bonke
- 25 jaar lidmaatschap Aart van Zoest
- 40 jaar lidmaatschap Mees Hilfrink
- Rommelmarkt
- Staatsieportret Bernt Schneiders
- Afscheid Bernt Schneiders
- Nieuwjaarsreceptie
- Open Repetitie voor projectzangers Moederdagconcert 2017
- Open Repetitiemiddag in februari

In veel gevallen werden contacten gelegd met de media, zoals het actief uitnodigen van de lokale en regionale pers, het maken van persberichten en het met enige regelmaat doorspreken van ontwikkelingen bij het koor en het gebouw.

Bij de voorbereidingen van het Moederdagconcert in 2017, die al in 2016 zijn begonnen, is de PR nauw betrokken.

Media-aandacht

Aan media aandacht heeft Zang en Vriendschap, net als in eerdere jaren, in 2016 geen gebrek gehad.

- Zang en Vriendschap heeft dit jaar meerdere publicaties in het Haarlems Dagblad gehad. Naast diverse aankondigingen is dit jaar twee maal een (bijna) complete pagina aan Zang en Vriendschap gewijd. Zo was er aandacht voor onze concerten in Haarlem in het kader van Langs Herenwegen, rond het overlijden van Frans Borst, het afscheid van Bernt Schneiders en de oproep voor projectzangers voor het Moederdagconcert in 2017.
- In het huis-aan-huis-bladen Haarlems Weekblad, De Haarlemmer en Haarlems Nieuwsblad hebben meerdere malen publicaties gestaan rond onze concerten in Haarlem in het kader van Langs Herenwegen, het afscheid van Schneiders en de oproep voor projectzangers voor het Moederdagconcert in 2017.

Inzet eigen media

- Website: eind 2016 is de gerestylede website *live* gegaan. We zien nu al dat dit zorgt voor een betere vindbaarheid van het koor op internet (Google zoekresultaten). Ook het deel voor de leden is aangepakt. Dit heeft even gewenning nodig hebben we gemerkt.
- Facebook: steeds meer wordt Facebook ingezet om de evenementen en concerten aan te kondigen en te promoten. We hebben ruim 260 volgers, een stijging met 60 t.o.v. vorig jaar. De groei zet gestaag door.
- Ook het in 2015 gestarte Twitter-account wordt gebruikt om bekendheid te geven aan evenementen en concerten: @zenvhaarlem. Het ontbreekt aan volgers om dit tot nu toe succesvol te laten zijn. Dit zal in de toekomst veranderen door actiever gebruik.

Fundraising

De Grote Clubactie. Slechts 58 van de 200 loten zijn verkocht. Een kleine winst kon worden geboekt, maar de geringe verkoop baart toch zorgen. Weliswaar twee meer dan vorig jaar. Maar door de geringe opbrengst, de kleine winst van € 46,50 en de vele inspanningen hiervoor wordt nagedacht of we hier mee doorgaan.

Vrienden

Eind 2016 heeft Zang en Vriendschap 123 vrienden (een daling t.o.v. 2015 met 7). Hiervan zijn 15 zakelijke vrienden (vorig jaar 12). Daarnaast worden wij gesteund door 9 (vorig jaar 10) concertabonnees en 7 donateurs.

Afgelopen jaar is de nieuwsbrief nieuwe stijl voor de Vrienden verstuurd. Deze wordt grotendeels via e-mail verspreid. Niet alleen om de kosten te drukken, maar het is tenslotte de moderne manier van communiceren. De nieuwsbrief verschijnt twee keer per jaar en waar nodig een extra editie. De reacties zijn enthousiast. Vrienden en zakelijk vrienden krijgen deze brief.

Organisatie

De PR-commissie bestaat uit Rick van der Burg (voorzitter), Peter Kemper (in het bijzonder de particuliere vrienden), Rob Steijger, Aad van der Stoop (kleding, zakelijke vrienden) en Peter Teijmant.

Vergaderingen

De PR-commissie heeft afgelopen jaar te weinig vergaderd. Oorzaak is tijdgebrek. Komend jaar zal vaker worden bijeengekomen.

C. ACTIVITEITENCOMMISSIE

Doel van de commissie is naast het genereren van financiën vooral 'het cement van de vereniging cq 'ons verenigd pogen' te versterken'. In het koor gaat het om de zang én de vriendschap. Het verenigd pogen wil zeggen dat wij vanuit onze vriendschap zo goed mogelijk willen presteren als koor en zangers. De activiteitencommissie bevordert dit door activiteiten te organiseren voor en door de koorleden, zodat de saamhorigheid wordt versterkt.

In 2016 werden de gebruikelijke activiteiten georganiseerd: Nieuwjaarsreceptie, Oudjaarsavond, Rommelmarkt, Fietspuzzelrit, Kerstversiering van de zaal, biljarttoernooi, tennistoernooi en het Haringhappen ter gelegenheid van de laatste repetitie voor de zomer o.l.v. René Vestering. Het betekende veel werk voor de leden van de Activiteitencommissie: Peter Kemper (voorzitter/trekker), Gerard Bonke, Paul van Hout, Peter Teijmant, Han van Daalen (muziek begeleiding), Wim Harskamp, (de helpende handen), Jan van Leeuwen (de helpende handen), Leo Captein ('de groene vingers') en Ben van der Meij (adviseur).

In 2016 hebben Wim de Kwant en Jan van de Weegh na jarenlange inzet een punt achter hun activiteitenwerk gezet. De commissie en de vereniging zijn de heren zeer erkentelijk!

D. LIEF- EN LEEDCOMMISSIE

De commissie bestaat uit het lid Peter Kemper.

Het afgelopen jaar zijn er zieken bezocht met een fruitmand of bloemen, verjaardagskaarten gestuurd, jubilarissen bezocht en kerststukjes rond gebracht.

Er zijn 37 mensen bezocht

Onze hartelijke dank voor uw giften in de wekelijkse collecte zak.

Financieel verslag lief en leed 2016:

1 januari 2016 was er in kas aanwezig	9,96
inkomsten 39 weken	701,84
uitgaven	-598,20

1 januari 2017 is er in kas aanwezig 113,60

Financieel verslag 2016 Loterij van Piet

1 januari 2016 was er in kas aanwezig	590,94
inkomsten 39 weken loterij Piet van Meurs sinds 1981	573,00
Afromen naar Penningmeeste	-1.000,00
1 januari 2017 is er in kas aanwezig	163,94

E. REISCOMMISSIE

De commissie bestond bij de aanvang van het tiende achtereenvolgende jaar uit de heren Diedrich, Ruitenbeek en Wijnberg en werd in april uitgebreid met de heer Van Hout. Gedurende het verslagjaar is de Reiscommissie een aantal maal bijeen geweest om zich te beraden over het organiseren van een volgende concertreis.

Ook nu weer is het de doelstelling, dat een concertreis wordt georganiseerd voor alle zangers plus hun aanhang. Je gaat mee tenzij je absoluut niet kan. Daarvoor is een interessante programmering van belang welke tegen aanvaardbare kosten kan worden gerealiseerd.

Het idee, om in 2017 een volgende concertreis naar Barcelona te laten plaats vinden, werd tegen deze achtergrond nader uitgewerkt. Daartoe werd in contact getreden met reisbureau De Pelikaan, welk bureau nauw betrokken was bij de organisatie van eerdere concertreizen van ons koor. En hoewel met man en macht getracht is om tegen aanvaardbare kosten een reis te plannen, bleek dit niet mogelijk. Het streefbedrag van maximaal €500 per persoon kon in geen enkel uitgewerkt alternatief (nadrukkelijk) onderschreden worden.

Tijdens de najaarsvergadering heeft de commissie hierover aan de ledenvergadering gerapporteerd. Thans wordt gewerkt aan de voorbereiding van een concertreis, die mogelijk in mei 2018 gaat plaats vinden. Daarbij wordt gedacht om een reis naar Leipzig of Dresden te organiseren.

F. BOUWCOMMISSIE

In het afgelopen jaar is er weer veel gebeurd. Dit was misschien niet altijd zichtbaar maar er is weer voldoende aan het gebouw gesleuteld:

- In de kelder is de oude koelkast gedemonteerd en afgevoerd. Helaas gaf dit wat asbest onrust wat meteen vakkundig is verholpen.
- De septic tank gaf veel aandacht. De zwerm aan vliegjes en de overlast aan stank hield ons voldoende bezig. Na het voor de derde keer in anderhalf jaar tijd leegpompen van de tank (gewoon is eens per vijf jaar) en een daaropvolgend inwendig onderzoek, deed naar voren komen dat er een groot gat in de afvoer van de tank zat, waardoor de eigen inhoud telkens weer verpompt werd. Er is een compleet nieuwe pomp in gekomen en de afvoer naar buiten is compleet vernieuwd.
- De boeidelen aan de achterzijde van het pand zijn vervangen.
- Er is een aannemer, een dagdeel, bezig geweest met allerlei kleine klusjes die weer verholpen zijn.
- De vloer is, volgens het jaarlijks onderhoud, weer in de was gezet.
- De geluidinstallatie is geïnstalleerd en dat heeft al positieve reacties opgeleverd.
- Voor bepaalde gelegenheden, zoals Musilenzio, is er behoefte aan een wat intiemer karakter van de zaal. Dick Kreuger heeft onder andere een faciliteit ingericht die het mogelijk maakt

delen van de zaal af te scheiden door middel van zaalhoge gordijnen. Hij heeft ook het schilderij van Jan van Leeuwen zodanig opgehangen dat de achterzijde te gebruiken is als projectiedoek.

We hebben een andere electricien benaderd voor het onderhoud van alle elektra. Ik heb hier veel vertrouwen in dat we een goede weg zijn ingeslagen.

Kortom, het gebouw is volop in beweging en daar waar nodig zullen we meteen ingrijpen. Verder is er een meerjarenplan gemaakt waarin alle kosten zijn verwerkt. Dit in de hoop de kosten redelijk in de hand te houden. Gezien alle ad hoc zaken die we in de afgelopen periode hebben gehad voorzie ik voor nu geen verrassingen meer.

De bouwcommissie bestond ook dit jaar uit Henk Bijvank en (voorzitter) René Vestering. Dick Kreuger heeft daarnaast vele klussen verricht die het gebouw ten goede zijn gekomen.

G. BARCOMMISSIE

2016 was een zeer druk jaar voor de barcommissie en barvrijwilligers. Op donderdagavond kwam er vanaf mei een nieuwe vaste huurder: Harlem Nocturne. Het betekende ook meer werk voor de barploeg. Het vijftal leden van de barcommissie heeft zijn werk in 2016 met succes voort gezet. Dick Freling (vanaf 2015 ook bestuurslid 'exploitatie gebouw') verzorgt de verhuur en zorgt voor de link met het bestuur, Wim Harskamp doet de Barcoördinatie en is aanspreekpunt voor de barploeg, Martin Schipper verzorgt de voorraad en de inkoop, Cees Marchand de financiën en Han van Daalen doet het "klein beheer", maakt de zaal gereed voor gebruik en coördineert de schoonmaak.

Groot was dan ook de klap van het plotseling overlijden van Martin Schipper in december 2016. Martin deed niet alleen de inkoop en het voorraadbeheer, maar nam ook veel bardiensten voor zijn rekening. De barcommissie herinnert hem met groot respect en zal Martin heel erg missen.

In 2016 heeft de barcommissie drie keer apart overleg gevoerd en daarnaast worden veel zaken kortgesloten rond de wekelijkse repetities van het koor, via de email en de telefoon. Besproken onderwerpen zijn o.a. de verhuur aan Harlem Nocturne, veiligheid en hygiëne, vakantieplanning, de uitvoering van het alcoholbeleid, het assortiment van de bar en de gang van zaken rond verhuur en gebruik. Ook is het handhaven van de sluitingstijd van de bar (23.45 uur) op de repetitie-avond van het koor een vaak terugkerend onderwerp.

De barcommissie heeft opnieuw zijn best gedaan om onder de leden van het koor meer barvrijwilligers te werven, zodat de taken wat lichter zijn en de mogelijkheid wordt geschapen om de verhuur uit te breiden.

Er is een nieuwe traditie ontstaan om de laatste repetitie in juli af te sluiten met een 'haringparty'. Ook in 2016 zijn voor die haringparty alle barvrijwilligers uitgenodigd als gast van 'Het Gebouw' als geste voor hun gewaardeerde werk. Voorts zijn alle barvrijwilligers in augustus bijeen geweest om de zaken voor het nieuwe seizoen door te spreken en voor te bereiden.

De barmedewerkers in alfabetische volgorde zijn nu: Ria Baars, Gerard Bonke, Rick van de Burg, Ans Captein, Han van Daalen, Wera van Daalen, Almast Diedrich, Dick Freling, Cor de Groot, Wim Harskamp, Els Hemelrijk, Aaltje IJff, Jan Koet, Dick Kreuger, Marian van de Manakker, Fedde Reeskamp, Els van Riel, Hanneke Schipper, Piet Scholten en Aad v.d. Stoop. Paul van Dijk heeft wegens de ziekte en het overlijden van zijn echtgenote het barwerk moeten staken.

De schoonmaakploeg bestaat uit Marian v.d. Manakker, Wera en Han van Daalen en Gerard Bonke. Martha de Kwant heeft na vele jaren haar deelname aan de schoonmaakploeg moeten beëindigen. Het koor is haar erkentelijk voor haar vele werk.

Gebruik van de zaal

in 2016 is de zaal 222 maal gebruikt (zie onderdeel IV, bijlage D), 9% meer dan het jaar daarvoor. De huuropbrengst van de zaal was met € 17502,- bijna 29 % hoger dan in 2015.

Baromzet

in 2016 had de Bar een omzet van € 27189,40 incl. BTW en € 23576,51 ecl. BTW

H. REDACTIE VERENIGINGSMAGAZINE

Het magazine is vier maal uitgekomen afgelopen jaar. Na de succesvolle start met de nieuwe vormgeving van het verenigingsblad lijkt de belangstelling voor het magazine minder te worden. Het vraagt echter een actievere rol van de zangers om te helpen bij het vullen van de kopij van het blad. De huidige redactie bestaat uit Paul Daas (hoofdredactie), Chuck Hurd, Harry Wijnberg (beiden opmaak) en Rick van der Burg. Almast Diedrich heeft zich opgeworpen om alle teksten aan het eind van het redactieproces nog eens kritisch te bezien. De magazines kwamen moeizaam tot stand. De redactieleden hebben drukke werkzaamheden en het samenstellen en schrijven kostte veel tijd. Hulp is zeer gewenst.

Door het uitblijven van reacties van zangers, het uitblijven van adverteerders, de intensieve inzet bij de totstandkoming en de hoge kosten wordt middels een enquête onder de zangers onderzocht hoe verder te gaan met het blad. Het blad dient als bindmiddel van de vereniging daarbij is de inzet van zangers onontbeerlijk.

De redactie heeft in het magazine van december 2016 een enquête uitgezet. Aan de hand van de respons en uitkomsten wordt bepaald hoe in de toekomst van het blad eruit gaat zien.

IV BIJLAGEN

A. UITGEVOERDE WERKEN

Titel	Componist/arrangeur	totaal	15-jan	4-feb	2-apr	4-mei	28-mei	29-mei	3-jun	14-jun	13-aug	1-sep	20-nov	22-dec
Pater Noster	Albert de Klerk	6			x		x		x		x		x	x
Goin' home	Antonín Dvořák	5		x	x	x				x			x	
Softly As I Leave You	Antonio de Vita/Hal Shaper	1		x										
Hear my prayer, O God	Arthur Foote	4			x	x		x					x	
The lost chord	Arthur Sullivan	3		x			x			x				
With Cat-like tread	Arthur Sullivan	2	x	x										
Wandrer's Nachtlied	Carl Mangold	1												x
Psaume CL (Psalm 150)	César Franck	2					x						x	
Landerkennung	Edvard Grieg	1											x	
Der Lindenbaum	Franz Schubert	1	x											
Deutsche Messe, Zum Eingang	Franz Schubert	4						x			x		x	x
Deutsche Messe, Zum Gloria	Franz Schubert	3						x			x		x	
Deutsche Messe, Sanctus	Franz Schubert	3							x				x	x
Deutsche Messe, Zum Agnus Dei	Franz Schubert	1											x	
Deutsche Messe, Schlussgesang	Franz Schubert	3									x		x	x
Die Nacht	Franz Schubert	2							x					x
Cantique de Jean Racine	Gabriel Fauré	4		x				x				x	x	
La Vergine Degli Angeli	Guiseppe Verdi	1	x											
Madre Pietosa	Guiseppe Verdi	1	x											
Pace, Pace mio Dio	Guiseppe Verdi	1	x											
Laudate Dominum	Hendrik Andriessen	3			x			x					x	
Maaijerslied	Johann E. Schmitz	1	x											
Benedictus	Karl Jenkins	3				x	x						x	
Die Ehre Gottes aus der Natur	Ludwig van Beethoven	3		x			x					x*	x	
Hoog de Vaan	<u>Ludwig Felix Brandts</u> <u>Buys</u>	1	x											
Nun danket alle Gott	Max Reger	1					x							
Vriendschap I	Micha Hamel	1	x											
Hannes loopt op klompen	Philip Loots	1	x											
We will rest a while	Scott Joplin	2		x								x		
An Irish Blessing	Traditional	1											x	

Mijn Nederland	Traditional	1	x												
Dir, Seele des Weltalls	W.A. Mozart	1											x		
O Isis, und Osiris	W.A. Mozart	1	x												
Ave Maria	Zoltan Kodaly	4			x						x		x	x	
Totaal		73	11	7	5	3	6	5	3	2	5	3	17	7	

B. ONTWIKKELING LEDENBESTAND

Ledenaantal	31-12-2015	Erbij	Eraf	01-01-2017
1 ^e tenoren	12		1	11
2 ^e tenoren	22	1	4 *)	19
Baritons	22	2 *)	2	22
Bassen	19	2	1	20
Zingende leden	75	5	8	72
Niet zingende ereleden	3		1	2
Overige niet-zingende leden	4		1	3
Niet-zingende leden	7		2	5
Totaal aantal leden	82	5	10	77
PM Zingende ereleden en leden verdienste	3			3

*) Eén van de zangers is van de 2e tenoren overgestapt naar de baritons.

C. REPETITIEBEZOEK

2016 (2015 resp 2014)	Aanwezig	Ziek	Andere
1e tenoren	79 % (79 resp 86 %)	13 % (5 resp 1 %)	8 % (16 resp 13 %)
2e tenoren	86 % (87 resp 89 %)	2 % (3 resp 1 %)	12 % (10 resp 10 %)
baritons	78 % (76 resp 81 %)	7 % (5 resp 3 %)	15 % (22 resp 16%)
bassen	73 % (82 resp 83 %)	9 % (2 resp 3 %)	18 % (15 resp 15%)
Totaal	79% (80 resp 85 %)	7 % (4 resp 2 %)	14 % (16 resp 13%)

D. ZAALVERHUUR

In 2016 werd in de zaal een nieuwe 'vaste huurder' welkom geheten. In de maand mei begon het koor Harlem Nocturne als vaste huurder met zijn wekelijkse repetitie op de donderdagen. Harlem Nocturne zocht een nieuwe vaste repetitieruimte wegens het sluiten van de Egelantier door de gemeente Haarlem. Voorts dient vermeld dat de zaal één keer is verhuurd voor het maken geluidsopnames en één keer aan de Philharmonie als 'overloopzaal' ter gelegenheid van een zeer groot symposium in de Philharmonie zelf. Het nieuwe initiatief "Musilenzio" van twee leden van het koor heeft op 7 zondagavonden een concert in de zaal verzorgd.

Huurder	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Z&V Repetities	40	40	42	44	41	42	47	53	43	40
Z&V Stemvorming	-	6	6	8	9	-	6	-	-	6
Z&V Diversen	12	20	12	15	27	60	54	56	56	64
OKK Repetities	44	43	41	40	44	43	42	43	42	43
COV Repetities	42	42	43	45	44	43	44	46	45	42
Harlem Nocturne Repetities	27									
Knipkaartkoor	9	8	9	9	8	9	9	8	7	9
Italiaanse avond	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Café Zanzara	4	4	4	-	-	-	-	-	-	-
Con Tutti	6	8	7	9	8	8	7	8	7	7
Musilenzio	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Repetitie overige	10	11	8	7	9	5	13	3	3	3
Concerten	11	16	17	12	15	17	18	13	15	8
Diverse verhuur	2	7	9	4	12	7	7	9	9	4
Totaal	222	205	198	193	217	234	247	239	227	231

ZAALVERHUUR per maand 2016

Huurder	jan	feb	mrt	april	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec	totaal
Z&V Repetities	4	5	3	3	4	4	2	1	4	5	3	2	40
Z&V Stemvorming	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Z&V Diversen	2	1	1	2	1	-	1	1	1	-	1	1	12
OKK Repetities	4	4	5	4	5	4	1	1	4	4	5	3	44
COV Repetities	4	4	5	3	3	5	2	1	4	4	5	2	42
Harlem Nocturne repetities	-	-	-	-	2	5	2	1	5	4	4	4	27
Knipkaartkoor	1	1	1	1	1	-	-	-	1	1	1	1	9
Café Zanzara	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	4
Con Tutti	1	1	1	-	-	-	-	-	1	1	1	-	6
Musilenzio	1	1	1	1						1	1	1	7
Repetitie overige	1	1	-	-	1	1	-	1	3	2	-	-	10
Concerten	-	-	-	1	1	2	2	1	-	1	2	1	18
Diverse verhuur	2	-	-	1	2	-	-	1	1	-	3		10
Totaal	20	19	17	17	20	21	10	8	24	24	2 7	15	222

NB bestuurs- en commissievergaderingen niet mee genomen in Z&V diversen.